

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ,
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І МИСТЕЦТВА**

Кафедра початкової освіти

Н.А. Зобенько

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до вивчення курсу
«ОСНОВИ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ»**

ЧЕРКАСИ 2023

УДК 378.091.214.18:376(072)

З-18

Друкується за ухвалою Вченої ради

Черкаського національного університету

імені Богдана Хмельницького (протокол № 3 від 26.10. 2023р.)

Рецензенти:

Комар О.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету ;

Єнгаличева І.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

З-18

Зобенько Н.А. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Основи корекційної педагогіки». Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2023. 68 с.

У методичних рекомендаціях викладені основні концептуальні засади корекційної педагогіки, особливості і закономірності розвитку різних категорій дітей з особливими освітніми потребами, сучасні тенденції організації педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами в умовах закладів загальної середньої освіти, диференційовані та індивідуальні механізми, прийоми корекційного навчання і виховання кожної із категорій дітей; запропоновано розподіл матеріалу навчальної дисципліни «Основи корекційної педагогіки», зміст лекційних, практичних занять з курсу, запитання для самоконтролю, завдання для самостійної роботи. Запропонований зміст методичних рекомендацій підготовлений для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта».

УДК 378.091.214.18:376(072)

З-18

© ЧНУ ім.Б.Хмельницького, 2023

© Наталія Зобенько, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
1. Обсяг і характеристика курсу.....	8
2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ»	22
3. Методичні рекомендації щодо підготовки практичних занять.....	22
4. Самостійна робота здобувачів.....	47
5. Система оцінювання та вимоги.....	54
6. Критерії оцінювання успішності навчання.....	55
7. Перелік питань /завдань для підсумкового контролю	61
8. Рекомендована література	66

ВСТУП

Проблеми розвитку, виховання і навчання дітей, що мають певні порушення розвитку (освітні труднощі), є важливими для психолого-педагогічної науки і практики. На сучасному етапі відкрилися нові перспективи у системі корекційної освіти, пов'язані з переосмисленням ставлення до організації навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами.

Запровадження сучасних моделей організації навчання, виховання і реабілітації дітей з особливими освітніми потребами потребує не лише спеціальної організації матеріального середовища, а й підготовки психолого-педагогічного персоналу закладів загальної середньої освіти, оскільки ефективність інтегрованого та інклюзивного навчання залежить від правильного психолого-педагогічного супроводу цих дітей, який забезпечують команда психолого-педагогічного супроводу в закладах загальної середньої освіти.

Нині діяльність фахівців, що працюють з дітьми з особливими освітніми потребами неможлива без глибокого знання аспектів, пов'язаних з особливостями розвитку, навчання, виховання, здоров'я і соціального функціонування вищезазначеної категорії дітей та напрямів роботи з ними.

Саме рання й точна діагностика, розуміння психологічних закономірностей і механізмів розвитку лежать в основі адекватних заходів для створення умов для якомога повнішої соціалізації дітей з особливими освітніми потребами. Це тим більш актуально, що кожного року відзначається постійне збільшення кількості дітей зі стійкими порушеннями здоров'я в ранньому, дошкільному та молодшому шкільному віці.

У методичних рекомендаціях «Основи корекційної педагогіки» аналізуються основні групи дітей з особливими освітніми потребами; особливості та закономірності розвитку різних категорій осіб з особливими освітніми потребами; прийоми корекційного навчання і виховання кожної із категорій дітей.

Вивчення навчальної дисципліни «Основи корекційної педагогіки» є невід'ємною частиною академічної підготовки педагога, психолога в університеті, важливою складовою його професійної компетенції та самовизначення, адже дає змогу майбутнім фахівцям відпрацьовувати вміння бачити проблему дітей з особливими освітніми потребами у світлі різних наукових шкіл, аналізувати взаємозв'язок причин і наслідків порушень психічного стану, визначати роль суспільства, сім'ї у виникненні та розвитку порушень (освітніх труднощів), прогнозувати майбутнє як окремої дитини, так і суспільства, в якому збільшується кількість дітей, які потребують спеціальної допомоги.

Матеріали методичних рекомендацій будуть корисними у процесі підготовки студентів спеціальності 013 «Початкова освіта», викладачів,

керівників практики у ЗВО, у професійній діяльності вчителів початкової школи, психологів.

Мета курсу «Основи корекційної педагогіки» – ознайомити студентів із підходами держави і суспільства до організації освіти дітей з особливими освітніми потребами, основними поняттями корекційної педагогіки і спеціальної психології, особливостями і закономірностями розвитку різних категорій осіб з особливими освітніми потребами, комплексним діагностичним обстеженням дітей та комплектуванням освітніх установ для них, а також диференційованими та індивідуальними механізмами і прийомами корекційного навчання і виховання кожної із категорій дітей.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи корекційної педагогіки» є процес диференціації навчання, виховання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами; виявлення найбільш результативних шляхів, методів та засобів, направлених на своєчасне виявлення, попередження та подолання порушень у розвитку та поведінці у дітей; психологічні особливості осіб з особливими освітніми потребами.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Основи корекційної педагогіки» передбачено:

сформувати позитивне професійне та загальнолюдське ставлення до осіб з особливими освітніми потребами; готовність фахово здійснювати моніторинг їхнього розвитку, своєчасно виявляти порушення та здійснювати правильний психолого-педагогічний супровід дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку; висвітлити науково-теоретичні основи побудови процесу навчання, виховання та корекції порушень дітей з особливими освітніми потребами в Україні; сформувати у студентів навички та вміння творчо застосовувати професійні знання на практиці; організувати самостійну роботу студентів щодо закріплення та розширення наукових знань з дисципліни за підручниками, навчальними і методичними посібниками, періодичними виданнями з фаху, іншими літературними джерелами.

Компетентності та очікувані результати навчання

Навчальна дисципліна «Основи корекційної педагогіки» забезпечує формування таких компетентностей, передбачених освітньою програмою підготовки бакалаврів спеціальності: 013 Початкова освіта

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-11. Соціальна. Здатність до взаємодії з іншими в різних соціальних ситуаціях і критичного оцінювання соціальних подій і явищ.

Спеціальних компетентностей (СК):

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Фахових компетентностей (ФК):

ФК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

ФК-2. Здатність до аналізу вітчизняного і зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

ФК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

ФК-4. Здатність планувати та організувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій), актуального стану і потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

ФК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

ФК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний і соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

ФК-12. Здатність організувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

ФК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

ФК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми

потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

ФК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, **програмними результатами вивчення дисципліни «Основи корекційної педагогіки»** є такі:

ПР-10- використовувати в освітній практиці різні прийоми формульовального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами;

ПР-14- забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

Результати навчання, що забезпечують ефективність виконання обов'язків асистента вчителя в інклюзивному класі:

РН-01. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних завдань інклюзивної освіти.

РН-02. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності в контексті професійних завдань.

РН-03. Розуміти принципи, методи, форми і сутність організації інклюзивної освіти в різних типах закладів.

РН-04. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби педагогічної реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН-05. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації дітей з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної діяльності.

РН-06. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі асистента вчителя закладу загальної середньої освіти.

Методичні рекомендації складаються зі вступу, двох розділів, програмових вимог до навчальної дисципліни, рекомендованої літератури. Перший розділ «**Структура навчальної дисципліни**» містить тематичний план навчальних тем, опис навчальних модулів, систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. У другому розділі «**Організаційно-методичний супровід вивчення навчальної дисципліни**» укладено тематику практичних занять, запропоновано запитання для обговорення, завдання для самоконтролю та для самостійної роботи. Контрольні запитання та завдання, дозволяють перевірити результати засвоєння матеріалу. Методичні рекомендації містять список рекомендованої літератури для самостійного ознайомлення.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення навчальної дисципліни «Основи корекційної педагогіки» базується на засадах інтеграції теоретичних та

практичних знань з багатьох дисциплін: «Загальна педагогіка», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Вступ до спеціальності» та ін.

РОЗДІЛ 1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи корекційної педагогіки»

1.Обсяг і характеристика курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	Початкова освіта, 013 Початкова освіта	Початкова освіта, 013 Початкова освіта
Рік навчання	3	3
Семестр вивчення	5	5
обов'язкова /вибіркова	обов'язкова	обов'язкова
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	40	12
Лекційні заняття	16	2
Практичні заняття	24	10
Семінарські заняття	0	0
Лабораторні заняття	0	0
Самостійна та індивідуальна робота	80	108
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

2. Тематичний план навчальної дисципліни
Тематика та зміст лекційних занять

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ КОРЕКЦІЙНОЇ
ПЕДАГОГІКИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Тема 1. Діти з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі. Корекційна педагогіка як наука (2 год.)

Тема 2. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг (2 год.)

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА
ХАРАКТЕРИСТИКА ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ
ПОТРЕБАМИ ТА СПЕЦИФІКА РОБОТИ В УМОВАХ КОРЕКЦІЙНОЇ
ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ**

Тема 3. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з функціональними мовленнєвими труднощами (2 год.)

Тема 4. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП із навчальними та інтелектуальними труднощами (2 год.)

Тема 5. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з фізичними та моторними труднощами (2 год.)

Тема 6. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з функціональними слуховими труднощами. (2 год.)

Тема 7. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з функціональними зоровими труднощами. (2 год.)

Тема 8. Психолого-педагогічна допомога дітям з ООП з соціоадаптаційними труднощами (2 год.)

Тематика та зміст практичних занять

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ КОРЕКЦІЙНОЇ
ПЕДАГОГІКИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Тема 1. Діти з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (2 год.)

Тема 2. Корекційна педагогіка як наука (2 год.)

Тема 3. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ТА СПЕЦИФІКА РОБОТИ В УМОВАХ КОРЕКЦІЙНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Тема 4. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з функціональними мовленнєвими труднощами (2 год.)

Тема 5. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП із навчальними труднощами (2 год.)

Тема 6. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП із інтелектуальними труднощами

Тема 7. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з фізичними та моторними труднощами (2 год.)

Тема 8. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з функціональними слуховими труднощами. (2 год.)

Тема 9. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з функціональними зоровими труднощами. (2 год.)

Тема 10. Психолого-педагогічна допомога дітям з ООП з соціоадаптаційними труднощами (2 год.)

Тема 11. Психолого-педагогічна корекція соціоадаптаційних труднощів у поведінці дітей (4 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Лекція №1

Тема 1. Діти з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі. Корекційна педагогіка як наука (2 год.)

1. Сутність та класифікація освітніх труднощів (порушень) у дітей з особливими освітніми потребами.
2. Причини освітніх труднощів (порушень) у дітей з особливими освітніми потребами.
3. Особливості процесу порушення психофізичного розвитку.
4. Предмет, завдання та понятійно-категоріальний апарат корекційної педагогіки
5. Галузі корекційної педагогіки
6. Перспективи розвитку корекційної педагогіки в Україні.

Рекомендована література:

Основна: 3;4;5;6;7;10;11;12

3. Колупаєва А., Таранченко О. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі. Київ : Літера ЛЕД, 2019. 112 с.

4. Колупаєва А., Таранченко О. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.

5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.

6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.

7. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, 2016. 164 с.

10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник / Упорядник Сидоренко Н.А. Київ: РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с

11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 2;3;7

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

7. Сургова С. Ю. Основи інклюзії : метод. вказівки. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. Вип. 324. 24 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library (дата звернення 27.06.2023)
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення 27.06.2023)
3. URL: <http://www.history.org.ua/>
4. URL: <http://www.history.org.ua/?litera&askAbout=journal>
5. URL: <http://www.encyclopedia.com/>
6. URL: <http://www.historians.in.ua/>

Лекція №2

Тема 2. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг (2 год.)

1. Диференціація системи закладів для дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку.
2. Можливості інтегрованого та інклюзивного навчання і виховання дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку.
3. Навчання дітей з ООП як форма організації корекційно-педагогічного процесу.
4. Корекційна спрямованість як основний принцип організації навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Рекомендована література:

Основна: 1;2;5;6;10;11;12

1. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / Т. Бут; пер. з англ. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с.

2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2017. 392 с.

5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.

6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с

10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник / упоряд. Н. А. Сидоренко. Київ : РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с.

11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 2;3;4;6;10;11

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я: порадник для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

4. Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат : Матеріали І Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 8 квітня 2021 р.) / Упор. Удич З.І. Тернопіль: ТНПУ, 2021. 228 с.

6. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / за заг. ред. М.А. Порошенко та ін., Київ, 2018. 252 с.

10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

11. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів : «Новий світ – 2000», 2020. 264 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library (дата звернення 27.06.2023)

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення 27.06.2023)

3. Інклюзивна освіта. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>

4. URL: <http://www.history.org.ua/>

5. URL: <http://www.history.org.ua/?litera&askAbout=journal>

6. URL: <http://www.encyclopedia.com/>

7. URL: <http://www.historians.in.ua/>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІТЕЙ З
ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ТА СПЕЦИФІКА РОБОТИ
В УМОВАХ КОРЕКЦІЙНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Лекція №3

Тема 3. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з функціональними мовленнєвими труднощами (2 год.)

1. Психолого-педагогічна характеристика дітей з функціональними мовленнєвими труднощами.
2. Навчання і виховання дітей з функціональними мовленнєвими труднощами.
3. Особливості роботи вчителя з дітьми, що потребують логопедичної допомоги, в умовах закладів загальної середньої освіти.

Рекомендована література:

Основна: 1;2;5;8;11;12

1. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / Т. Бут; пер. з англ. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с.
2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2017. 392 с.
5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.
6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.
8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.
12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;5;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

5. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії : курс лекцій. Видавництво «Слово», 2017. 272 с.

10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

Лекція №4

Тема 4. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП із навчальними та інтелектуальними труднощами (2 год.)

1. Сутність, етіологія та класифікація затримки психічного розвитку.
2. Психолого-педагогічна характеристика дітей із навчальними труднощами.
3. Навчання і виховання дітей із навчальними труднощами.
4. Корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей із навчальними труднощами в умовах інтегрованого навчання.
5. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з інтелектуальними труднощами.
6. Психолого-педагогічна характеристика дітей із інтелектуальними труднощами.
7. Навчання і виховання дітей з інтелектуальними труднощами.
8. Корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей із інтелектуальними труднощами

Рекомендована література: 1;2;5;6;8;9;10;11;12

1. Индекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / Т. Бут; пер. з англ. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с.

2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта»: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2017. 392 с.

5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.

6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.

8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.

9. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник / упоряд. Н. А. Сидоренко. Київ : РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с.
11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.
12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;5;9;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Дитина з особливими освітніми потребами в загально- освітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.
3. Інклюзивна освіта від А до Я : poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.
5. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії : курс лекцій. Видавництво «Слово», 2017. 272 с.
9. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі : навчально-наочний посіб. / Укладач Скрипник Т. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с.
10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

Лекція №5

Тема 5. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з фізичними та моторними труднощами. (2 год.)

1. Сутність, етіологія та патогенез порушень опорно-рухової системи.
2. Психолого-педагогічна характеристика дітей з фізичними та моторними труднощами (порушеннями опорно-рухової системи).
3. Навчання і виховання дітей з фізичними та моторними труднощами.
4. Корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей з фізичними труднощами та моторними труднощами в умовах інтегрованого навчання.

Рекомендована література:

Основна: 2;5;6;8;9;10;11;12

2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2017. 392 с.
5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.
6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.
8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
9. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично- методичний посібник / упоряд. Н. А. Сидоренко. Київ : РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с.
11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.
12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.
3. Інклюзивна освіта від А до Я: порадник для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.
4. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

Лекція №6

Тема 6. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП функціональними слуховими труднощами. (2 год.)

1. Роль слуху в розвитку людини.
2. Причини виникнення та класифікація функціональних слухових труднощів..
3. Навчання і виховання дітей з функціональними слуховими труднощами в спеціальних закладах..
4. Організація допомоги учням з функціональними слуховими труднощами в умовах закладів загальної середньої освіти.

Рекомендована література:

Основна: 2;5;6;8;11;12

2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2017. 392 с.

5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.

6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.

8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.

11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;6;8;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

6. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / за заг. ред. М.А. Порошенко та ін., Київ, 2018. 252 с.

8. Теорія і практика інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / за ред. Бондар К.М., 2-ге вид., доп. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.

10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

Лекція №7

Тема 7. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП функціональними зоровими труднощами. (2 год.)

1. Функціональні зорові труднощі як психолого-педагогічна проблема.
2. Класифікація функціональних зорових труднощів у дітей та причини їх виникнення.
3. Навчання і виховання дітей з функціональними зоровими труднощами у спеціальних закладах.
4. Організація допомоги учням з функціональними зоровими труднощами в умовах закладів загальної середньої освіти.

Рекомендована література:

Основна: 2;5;6;8;9;11;12

2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2017. 392 с.
5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.
6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.
8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
9. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.
12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.
3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.
10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

Лекція №8

Тема 8. Психолого-педагогічна допомога дітям з ООП соціоадаптаційними труднощами (2 год.)

1. Психолого-педагогічна характеристика дітей з соціоадаптаційними труднощами.
2. Організація корекційної роботи з дітьми, що мають соціоадаптаційні труднощі.
3. Психолого-педагогічна корекція соціоадаптаційних труднощів у дітей молодшого шкільного віку.

Рекомендована література:

Основна: 2;5;6;8;9;10;11;12

2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2017. 392 с.
5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.
6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.
8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
9. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник / упоряд. Н. А. Сидоренко. Київ : РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с.
11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.
12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;7;8;9;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А.

Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradник для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

7. Сургова С. Ю. Основи інклюзії : метод. вказівки. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. Вип. 324. 24 с

8. Теорія і практика інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / за ред. Бондар К.М., 2-ге вид., доп. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.

9. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі : навчально-наочний посіб. / Укладач Скрипник Т. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с.

10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ»

3. Методичні рекомендації щодо підготовки практичних занять

Мета практичних робіт – здобуття знань, умінь та навичок з основ корекційної педагогіки; розвиток самостійності мислення і творчої активності здобувачів шляхом рівноправної і активної їх участі в обговоренні питань, що розглядаються; формування практичних навичок.

Завдання практичних робіт:

- систематизувати, поглибити та актуалізувати знання, одержані під час лекційної і самостійної роботи та у ході вивчення дисциплін, прямо або опосередковано пов'язаних з курсом;
- сформувати практичні навички: планування освітнього процесу (розробка плану-конспекту уроку тощо)
- . - закріплення, розширення і поглиблення знань з основ корекційної педагогіки і конкретної теми;
- відпрацювання навичок ведення дискусії, аргументації і відстоювання своєї думки;
- демонстрація здобувачами досягнутого рівня знань;
- формування навичок самостійної роботи.

Функції практичного заняття: пізнавальна, виховна, розвиваюча, контрольна. На практичному занятті здобувач відповідає на питання; уточнює, доповнює і узагальнює відповіді інших; бере участь в рольових іграх, в кейс-завданнях, дискусіях; виступає з повідомленням, есе-повіддю.

Виконання практичних робіт дає можливість організувати порівняння, обговорення результатів роботи, під час якого у здобувачів вищої освіти формуються власні переконання, судження, прагнення до спілкування. На кожному практичному занятті викладач оцінює підготовлені здобувачами виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо.

Підсумкові оцінки за кожне практичне заняття вносяться у відповідний журнал. Отримані здобувачем оцінки за окремі практичні заняття враховуються при виставленні поточної модульної (практичний модульний контроль) оцінки з даної навчальної дисципліни.

На першому занятті здобувач вищої освіти отримує від викладача завдання з курсу, плани підготовки до практичних занять, перелік необхідних джерел і літератури. При підготовці до практичного заняття здобувач має опанувати конспект лекцій з теми заняття, потім вивчити навчальну та довідкову літературу

(підручник, навчальні посібники, словники), після чого – першоджерела. Літературу необхідно конспектувати і давати стислі письмові відповіді на питання практичного заняття. Такі відповіді знадобляться при підготовці до екзамену. У них слід відобразити зміст основних понять і зв'язок між ними, дати власну оцінку тим чи іншим концепціям, виявити зв'язок досліджуваного питання з сучасністю, з майбутньою професійною діяльністю. Текст виступу на практичному занятті (доповідь) має бути написаним здобувачем самостійно. Виступи, на яких здобувач обмежується тільки читанням вже опублікованого тексту, викладачем не враховуються.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Практична робота №1

Тема 1. Діти з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (2год.)

Мета:

- поглиблення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь у студентів про дітей з особливими освітніми потребами (ООП) в закладах загальної середньої освіти;
- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою;
- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;
- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;
- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;
- вироблення у студентів навичок самостійних творчих досліджень;
- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до дослідницької роботи.

Зміст практичного заняття

1. Сутність та класифікація освітніх труднощів (порушень) у дітей з особливими освітніми потребами.
2. Причини освітніх труднощів (порушень) у дітей з особливими освітніми потребами.
3. Особливості процесу порушення психофізичного розвитку.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання:

1. Підготувати відповіді на запитання.
2. Виконати письмові завдання за методичними рекомендаціями.

2. Аудиторні завдання:

1. Обговорення теоретичних питань.
2. Перевірка письмових завдань.

Запитання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняття « особливі освітні потреби».
2. У чому полягає внесок Л.С.Виготського у дефектологію?
3. Назвіть основні категорії освітніх труднощів у дітей з ООП.
4. Охарактеризуйте причини освітніх труднощів у дітей з ООП..
5. У чому полягає сутність труднощів у дітей з ООП.?
6. Заповніть таблицю

№	Категорія порушення	Первинний дефект (ядро)	Вторинні порушення	Супутні порушення
1.	функціональні слухові труднощі			
2.	функціональні зорові труднощі			
3.	інтелектуальні освітні труднощі			
4.	функціональні мовленнєві труднощі			
5.	Фізичні та моторні труднощі			

7. Обґрунтуйте необхідність знань про дітей з ООП для вихователя дошкільних закладів та вчителя ЗЗСО.

Рекомендована література:

Основна: 3;4;5;6;7;10;11;12

3. Колупаєва А., Таранченко О. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі. Київ : Літера ЛЕД, 2019. 112 с.

4. Колупаєва А., Таранченко О. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.

5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.

6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.

7. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, 2016. 164 с.

10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник / Упорядник Сидоренко Н.А. Київ : РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с

11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 2;3;7

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

7. Сургова С. Ю. Основи інклюзії : метод. вказівки. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. Вип. 324. 24 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library (дата звернення 27.06.2023)
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення 27.06.2023)
3. URL: <http://www.history.org.ua/>
4. URL: <http://www.history.org.ua/?litera&askAbout=journal>
5. URL: <http://www.encyclopedia.com/>
6. URL: <http://www.historians.in.ua/>

Практичне заняття № 2

Тема 2. Корекційна педагогіка як наука (2год.)

Мета:

- поглиблення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь у студентів про корекційну педагогіку як науку;
- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою;
- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;
- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;
- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;
- вироблення у студентів навичок самостійних творчих досліджень;
- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до дослідницької роботи.

Зміст практичного заняття

1. Предмет, завдання та понятійно-категоріальний апарат корекційної педагогіки.

2. Галузі корекційної педагогіки.
3. Перспективи розвитку корекційної педагогіки в Україні.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання:

1. Підготувати відповіді на запитання.
2. Виконати письмові завдання за методичними рекомендаціями.

2. Аудиторні завдання:

1. Обговорення теоретичних питань.
2. Перевірка письмових завдань.

Запитання для самоконтролю

1. Дайте визначення корекційної педагогіки. Назвіть завдання корекційної педагогіки.
2. На які галузі поділяється корекційна педагогіка?
3. Охарактеризуйте зв'язок корекційної педагогіки з іншими науками.
4. Якими є перспективи розвитку вітчизняної корекційної педагогіки?
5. Розкрийте сутність основних понять корекційної педагогіки.
6. Обґрунтуйте необхідність вивчення корекційної педагогіки майбутніми вчителями ЗЗСО, вихователями ДЗО, психологами системи освіти.

Рекомендована література:

Основна: 3;4;5;6;7;10;11;12

3. Колупаєва А., Таранченко О. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі. Київ : Літера ЛЕД, 2019. 112 с.

4. Колупаєва А., Таранченко О. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків: Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.

5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.

6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.

7. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, 2016. 164 с.

10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник / Упорядник Сидоренко Н.А. Київ: РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с

11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 2;3;7

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я: порадник для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

7. Сургова С. Ю. Основи інклюзії : метод. вказівки. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. Вип. 324. 24 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library (дата звернення 27.06.2023)
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення 27.06.2023)
3. URL: <http://www.history.org.ua/>
4. URL: <http://www.history.org.ua/?litera&askAbout=journal>
5. URL: <http://www.encyclopedia.com/>
6. URL: <http://www.historians.in.ua/>

Практичне заняття №3

Тема 3. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг (2год.)

Мета:

- поглиблення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь у студентів про загальну характеристику сучасної системи освітньо-корекційних послуг.
- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою;
- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;
- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;
- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;
- вироблення у студентів навичок самостійних творчих досліджень;
- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до дослідницької роботи.

Зміст практичного заняття

1. Диференціація системи закладів для дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку.
2. Можливості інтегрованого та інклюзивного навчання і виховання дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку.
3. Навчання дітей з ООП як форма організації корекційно-педагогічного процесу.
4. Корекційна спрямованість як основний принцип організації навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання:

1. Підготувати відповіді на запитання.
2. Виконати письмові завдання за методичними рекомендаціями.

2. Аудиторні завдання:

1. Обговорення теоретичних питань.
2. Перевірка письмових завдань.

Запитання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте принципи, покладені в основу організації спеціальних закладів для дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку.
2. Які показники розвитку дитини покладаються в основу диференційованої системи спеціальних закладів?
3. Визначить мету різних типів закладів для дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку, і шляхи її реалізації.
4. Дайте визначення та назвіть завдання інтегрованого навчання.
5. У яких формах може здійснюватись інтегроване навчання?
6. Розкрийте поняття інклюзії та інклюзивної освіти.
7. Що спільного і відмінного між інтеграцією та інклюзією?
8. Які умови слід забезпечити для реалізації інтегрованого та інклюзивного навчання?
9. Яку користь дасть інтегроване та інклюзивне навчання дітям з ООП та їхнім одноліткам з нормотиповим розвитком?
10. Якою є роль вчителя масової школи, психолога у реалізації інтегрованого та інклюзивного навчання?
11. Яку роботу слід провести вчителю із батьками здорових дітей для забезпечення інтеграції та інклюзії?
12. Обґрунтуйте взаємозв'язок навчання, виховання, розвитку і корекції стосовно дітей з ООП.
13. Охарактеризуйте функції ІРЦ?

Рекомендована література:

Основна: 1;2;5;6;10;11;12

1. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / Т. Бут; пер. з англ. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с.
2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2017. 392 с.
5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.
6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.
10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник / упоряд. Н. А. Сидоренко. Київ : РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с.
11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.
12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 2;3;4;6;10;11

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.
3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.
4. Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат : Матеріали І Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 8 квітня 2021 р.) / Упор. Удич З.І. Тернопіль : ТНПУ, 2021. 228 с.
6. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів : навчально-методичний посібник / за заг. ред. М.А. Порошенко та ін., Київ, 2018. 252 с.
10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.
11. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки : підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів : «Новий світ – 2000», 2020. 264 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library (дата звернення 27.06.2023)
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення 27.06.2023)
3. Інклюзивна освіта. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>
4. URL: <http://www.history.org.ua/>

5. URL: <http://www.history.org.ua/?litera&askAbout=journal>
6. URL: <http://www.encyclopedia.com/>
7. URL: <http://www.historians.in.ua/>

Практичне заняття №4

Тема 4. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з функціональними мовленнєвими труднощами (2год.).

Мета:

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь студентів про особливості розвитку, навчання та виховання дітей з функціональними мовленнєвими труднощами;
- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, лабораторним обладнанням, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології;
- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;
- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;
- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;
- вироблення у студентів навичок самостійних творчих досліджень;
- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до дослідницької роботи.

Зміст практичного заняття

1. Психолого-педагогічна характеристика дітей з функціональними мовленнєвими труднощами.
2. Навчання і виховання дітей з функціональними мовленнєвими труднощами.
3. Особливості роботи вчителя з дітьми, що потребують логопедичної допомоги, в умовах закладів загальної середньої освіти.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання:

1. Підготувати відповіді на запитання.
2. Виконати письмові завдання за методичними рекомендаціями.

2. Аудиторні завдання:

1. Обговорення теоретичних питань.
2. Перевірка письмових завдань.

Запитання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте закономірності розвитку мовлення в онтогенезі.
2. Назвіть причини, які призводять до порушень мовлення у дітей та дорослих.
3. Назвіть сучасні класифікації порушень мовлення.
4. Опишіть особливості розвитку дітей із мовленнєвими порушеннями.
5. Охарактеризуйте заклади для дітей із порушеннями мовлення.

6. Чому заклади для дітей із порушеннями мовлення є диференційованими? Назвіть показники цієї диференціації та корекційні завдання різних типів закладів.
7. У чому полягають особливості роботи вчителя початкової школи із дітьми, що потребують логопедичної допомоги?
8. Якою є роль психолога у виявленні та подоланні мовленнєвих порушень у дітей?
9. Які умови виховання дитини слід створити у сім'ї, щоб не допустити порушень мовлення?

Рекомендована література:

Основна: 1;2;5;8;11;12

1. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / Т. Бут; пер. з англ. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с.
2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2017. 392 с.
5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.
6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.
8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП: навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.
7. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;5;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.
3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.
5. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії: курс лекцій. Видавництво «Слово», 2017. 272 с.
10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

Практична робота № 5

Тема 5. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП із навчальними труднощами. (2 год.)

Мета:

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь студентів про особливості розвитку, навчання та виховання дітей із навчальними труднощами.

- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, лабораторним обладнанням, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології;

- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;

- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;

- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;

- вироблення у студентів навичок самостійних творчих досліджень;

- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до дослідницької роботи.

Зміст практичного заняття :

1. Сутність, етіологія та класифікація затримки психічного розвитку.
2. Психолого-педагогічна характеристика дітей із навчальними труднощами.
3. Навчання і виховання дітей із навчальними труднощами.
4. Корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей із навчальними труднощами в умовах інтегрованого навчання.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання:

1. Підготувати відповіді на запитання.

2. Виконати письмові завдання за методичними рекомендаціями.

2. Аудиторні завдання:

1. Обговорення теоретичних питань.

2. Перевірка письмових завдань.

Запитання для самоконтролю:

1. Розкрийте поняття навчальні труднощі як психолого-педагогічної проблеми.
2. Поясніть причини виникнення навчальних труднощів.
3. Охарактеризуйте різні види затримки психічного розвитку.
4. Які труднощі може помітити вчитель закладу загальної середньої освіти на початку навчання у дітей із навчальними труднощами ?
5. У чому полягають особливості роботи вчителя із дітьми, що мають навчальні труднощі?

6. Якою є роль психолога у виявленні та подоланні навчальних труднощів у дітей?
7. Які умови виховання дитини слід створити у сім'ї, щоб не допустити навчальних труднощів ?

Рекомендована література: 1;2;5;6;8;9;10;11;12

1. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / Т. Бут; пер. з англ. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с.
2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2017. 392 с.
5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.
6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.
8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
9. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично- методичний посібник / упоряд. Н. А. Сидоренко. Київ : РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с.
11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.
12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;5;9;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Дитина з особливими освітніми потребами в загально- освітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.
3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.
5. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії : курс лекцій. Видавництво «Слово», 2017. 272 с.

9. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі : навчально-наочний посіб. / Укладач Скрипник Т. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с.

10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

Практичне заняття № 6

Тема 6. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з інтелектуальними труднощами. (2 год.)

Мета:

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь студентів про особливості розвитку, навчання та виховання дітей з інтелектуальними труднощами;
- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, лабораторним обладнанням, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології;
- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;
- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;
- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;
- вироблення у студентів навичок самостійних творчих досліджень;
- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до дослідницької роботи.

Зміст практичного заняття

1. Психолого-педагогічна характеристика дітей із інтелектуальними труднощами.
2. Навчання і виховання дітей з інтелектуальними труднощами.
3. Корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей із інтелектуальними труднощами.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання:

1. Підготувати відповіді на запитання.
2. Виконати письмові завдання за методичними рекомендаціями.

2. Аудиторні завдання:

1. Обговорення теоретичних питань.
2. Перевірка письмових завдань.

Запитання для самоконтролю

1. Дайте визначення інтелектуальних труднощів

2. Назвіть сучасні психолого-педагогічні класифікації розумової відсталості.
3. У чому полягає мета різних типів закладів для дітей з інтелектуальними труднощами і яким чином вона реалізується?
4. Чому в умовах індивідуального навчання дітей з інтелектуальними труднощами потрібен індивідуальний підхід?
5. Назвіть корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу у навчанні дітей із інтелектуальними труднощами.
6. Розвиток дітей з особливими освітніми потребами (з інтелектуальними труднощами) їх залучення до закладу освіти.
7. Скласти психолого-педагогічну характеристику на дитину із інтелектуальними труднощами.
8. Додаткові освітні послуги для дітей із інтелектуальними труднощами.

Рекомендована література:

Основна: 2;5;6;8;9;10;11;12

2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2017. 392 с.

5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.

6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.

8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.

9. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник / упоряд. Н. А. Сидоренко. Київ: РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с.

11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;7;8;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

7. Сургова С. Ю. Основи інклюзії : метод. вказівки. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. Вип. 324. 24 с

8. Теорія і практика інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / за ред. Бондар К.М., 2-ге вид., доп. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.

10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

Практичне заняття №7

Тема 7. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з фізичними та моторними труднощами. (2 год.)

Мета:

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь студентів про особливості розвитку, навчання та виховання дітей з фізичними та моторними труднощами;

- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, лабораторним обладнанням, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології;

- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;

- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;

- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;

- вироблення у студентів навичок самостійних творчих досліджень;

- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до дослідницької роботи.

Зміст практичного заняття

1. Сутність, етіологія та патогенез порушень опорно-рухової системи.
2. Психолого-педагогічна характеристика дітей з фізичними та моторними труднощами (порушеннями опорно-рухової системи).
3. Навчання і виховання дітей з фізичними та моторними труднощами.
4. Корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей з фізичними труднощами та моторними труднощами в умовах інтегрованого навчання.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання:

1. Підготувати відповіді на запитання.

2. Виконати письмові завдання за методичними рекомендаціями.

2. Аудиторні завдання:

1. Обговорення теоретичних питань.

2.Перевірка письмових завдань.

Запитання для самоконтролю

1. Що таке органічні та функціональні паралічі?
2. Охарактеризуйте фізичні труднощі, форми та причини виникнення.
3. Дайте характеристику поліомієліту та прогресуючих м'язових атрофій ?
4. Охарактеризуйте різні варіанти психічних розладів, які виникають при наявності фізичних труднощів у дітей з ООП.
5. Назвіть заклади, у яких можуть навчатись діти з . які мають фізичні та моторні труднощі (порушеннями опорно-рухової системи).
6. Опишіть корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей з порушеннями опорно-рухової системи у процесі їхнього навчання.

Рекомендована література:

Основна: 2;5;6;8;9;10;11;12

2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2017. 392 с.

5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.

6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.

8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.

9. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник / упоряд. Н. А. Сидоренко. Київ: РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с.

11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я : порадник для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

4. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

Практичне заняття №8

Тема 8. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з функціональними слуховими труднощами. (2 год.)

Мета:

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь студентів про особливості розвитку, навчання та виховання дітей з функціональними слуховими труднощами;

- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, лабораторним обладнанням, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології;

- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;

- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;

- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;

- вироблення у студентів навичок самостійних творчих досліджень;

- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до дослідницької роботи.

Зміст практичного заняття

1. Роль слуху в розвитку людини.
2. Причини виникнення та класифікація функціональних слухових труднощів.
3. Навчання і виховання дітей з функціональними слуховими труднощами в спеціальних закладах.
4. Організація допомоги учням з функціональними слуховими труднощами у умовах закладів загальної середньої освіти.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання:

1. Підготувати відповіді на запитання.

2. Виконати письмові завдання за методичними рекомендаціями.

2. Аудиторні завдання:

1. Обговорення теоретичних питань.

2. Перевірка письмових завдань.

Запитання для самоконтролю

1. Визначте роль слуху в розвитку дитини.
2. Як впливає порушення слуху на розвиток мовлення в дитячому віці?
3. Назвіть причини порушень слуху?

4. Дайте визначення понять «глухота», «зниження слуху», «пізнооглухлість».
5. Охарактеризуйте особливості мовлення дитини зі зниженим слухом?
6. Як зниження слуху відображається на засвоєнні учнем навчальних програм?
7. Що повинен зробити вчитель закладу загальної середньої освіти школи з метою надання допомоги дитині зі зниженим слухом?
8. Які фактори враховуються при визначенні для дитини з функціональними слуховими труднощами типу навчального закладу?
9. У чому полягає корекційна спрямованість навчання дітей, які мають функціональні слухові труднощі?

Рекомендована література:

Основна: 2;5;6;8;11;12

2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта»: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2017. 392 с.

5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.

6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.

8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.

11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;6;8;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

6. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / за заг. ред. М.А. Порошенко та ін., Київ, 2018. 252 с.

8. Теорія і практика інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / за ред. Бондар К.М., 2-ге вид., доп. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.

10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

Практичне заняття № 9

Тема 9. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з функціональними зоровими труднощами. (2 год.)

Мета:

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь студентів про особливості розвитку, навчання та виховання дітей з функціональними зоровими труднощами;
- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, лабораторним обладнанням, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології;
- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;
- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;
- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;
- вироблення у студентів навичок самостійних творчих досліджень;
- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до дослідницької роботи.

Зміст практичного заняття

1. Функціональні зорові труднощі як психолого-педагогічна проблема.
2. Класифікація функціональних зорових труднощів у дітей та причини їх виникнення.
3. Навчання і виховання дітей з функціональними зоровими труднощами у спеціальних закладах.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання:

1. Підготувати відповіді на запитання.
2. Виконати письмові завдання за методичними рекомендаціями.

2. Аудиторні завдання:

1. Обговорення теоретичних питань.
2. Перевірка письмових завдань.

Запитання для самоконтролю

1. Що таке зір і його гострота?
2. Дайте визначення тифлопедагогіки.
3. Охарактеризуйте сучасні погляди на проблеми дітей з функціональними зоровими труднощами.
4. Що таке прогресуючі і стаціонарні порушення зорового аналізатора?
5. Охарактеризуйте групи дітей з функціональними зоровими труднощами.

6. Назвіть причини виникнення функціональних зорових труднощів ?
7. У чому проявляються особливості психічного розвитку сліпих дітей та дітей зі зниженим зором?
8. Дайте характеристику системи корекційно-розвиткової та навчально-виховної роботи з дітьми з функціональними зоровими труднощами в умовах закладів загальної середньої освіти.
9. Які труднощі можуть виникнути у процесі шкільного навчання у дитини з функціональними зоровими труднощами ?
10. У чому полягає корекційна спрямованість навчання дітей з функціональними зоровими труднощами?

Рекомендована література:

Основна: 2;5;6;8;9;11;12

2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта»: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2017. 392 с.

5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.

6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.

8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП: навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.

9. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

Практичне заняття №10

Тема 10. Психолого-педагогічна допомога дітям з ООП соціоадаптаційними труднощами (2 год.)

Мета:

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь студентів про психолого-педагогічну допомогу дітям з соціоадаптаційними труднощами;
- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, лабораторним обладнанням, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології;
- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;
- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;
- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;
- вироблення у студентів навичок самостійних творчих досліджень;
- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до дослідницької роботи.

Зміст практичного заняття

1. Психолого-педагогічна характеристика дітей з соціоадаптаційними труднощами.
2. Організація корекційної роботи з дітьми, що мають соціоадаптаційні труднощі.
3. Психолого-педагогічна корекція соціоадаптаційних труднощів у дітей молодшого шкільного віку.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання:

1. Підготувати відповіді на запитання.
2. Виконати письмові завдання за методичними рекомендаціями.

2. Аудиторні завдання:

1. Обговорення теоретичних питань.
2. Перевірка письмових завдань.

Запитання для самоконтролю

1. Проаналізувати специфічні особливості вивчення та організації навчання і корекційної роботи з дітьми, що мають соціоадаптаційні труднощі.
2. Охарактеризувати поведінкові труднощі (емоційна збудженість, емоційна вразливість, емоційно-вольові порушення) у дітей молодшого шкільного віку.

3. Охарактеризувати особистісні труднощі (прояви девіантної поведінки, важковиховуваність) у дітей молодшого шкільного віку.
4. Охарактеризувати соціокультурні труднощі (зміна соціокультурного середовища) у дітей молодшого шкільного віку.
5. Охарактеризувати комунікативні труднощі (труднощі соціальної адаптації та комунікації) у дітей молодшого шкільного віку.
6. Розкрити сутність поняття «психопатія».
7. Розкрити сутність поняття «невроз».
8. Проаналізувати психологічні механізми формування неврозів та психопатій.
9. Порівняти ознаки психопатії та неврозу.
10. Охарактеризувати соціоадаптаційні труднощі у дітей (ранній дитячий аутизм).

Рекомендована література:

Основна: 2;5;6;8;9;10;11;12

2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2017. 392 с.

5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.

6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.

8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.

9. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник / упоряд. Н. А. Сидоренко. Київ : РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с.

11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;7;8;9;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я: порадник для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.
7. Сургова С. Ю. Основи інклюзії : метод. вказівки. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. Вип. 324. 24 с
8. Теорія і практика інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / за ред. Бондар К.М., 2-ге вид., доп. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.
9. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі : навчально-наочний посіб. / Укладач Скрипник Т. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с.
10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

Практичне заняття №11

Тема 11. Психолого-педагогічна корекція соціоадаптаційних труднощів у поведінці дітей (4 год.)

Мета:

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь студентів про психолого-педагогічну корекцію соціоадаптаційних труднощів у поведінці дітей;
- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, лабораторним обладнанням, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології;
- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;
- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;
- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;
- вироблення у студентів навичок самостійних творчих досліджень;
- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до дослідницької роботи.

Зміст практичного заняття

1. Поняття про девіантну поведінку.
2. Соціально-психологічна характеристика видів девіантної поведінки.
3. Біологічні, соціальні та психологічні детермінанти порушень у поведінці.
4. Психологічна характеристика важковихованості як основи формування девіацій.
5. Психолого-педагогічна корекція девіантної поведінки школярів у освітньому процесі.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання:

1. Підготувати відповіді на запитання.
2. Виконати письмові завдання за методичними рекомендаціями.

2. Аудиторні завдання:

1. Обговорення теоретичних питань.
2. Перевірка письмових завдань.

Запитання для самоконтролю

1. Розкрити зміст поняття «девіантна поведінка».
2. Обґрунтувати необхідність наявності всіх ознак девіантної поведінки для діагностики девіантності учня на прикладах.
3. Розкрити механізми формування адиктивної поведінки.
4. Назвати біологічні чинники формування девіантної поведінки.
5. Проаналізувати типи сімейного виховання та визначити їх вплив на формування девіацій.
6. Розкрити психологічні механізми формування девіантної поведінки.
7. Проаналізувати специфічні особливості вивчення та організації навчання і корекційної роботи з дітьми, що мають соціоадаптаційні труднощі.
8. Охарактеризувати поведінкові труднощі (емоційна збудженість, емоційна вразливість, емоційно-вольові порушення) у дітей молодшого шкільного віку.
9. Охарактеризувати особистісні труднощі (прояви девіантної поведінки, важковиховуваність) у дітей молодшого шкільного віку.
10. Охарактеризувати соціокультурні труднощі (зміна соціокультурного середовища) у дітей молодшого шкільного віку.

Рекомендована література:

Основна :2;5;6;8;9;10;11;12

2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2017. 392 с.
5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.
6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.
8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
9. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник / упоряд. Н. А. Сидоренко. Київ : РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с.

11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова: 1;2;3;7;9;10

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.

2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.

7. Сургова С. Ю. Основи інклюзії : метод. вказівки. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. Вип. 324. 24 с

9. Теорія і практика інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / за ред. Бондар К.М., 2-ге вид., доп. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.

10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

4. Самостійна робота студентів

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів (далі – СРС) є складовою освітнього процесу й основним засобом опанування навчального матеріалу дисципліни «Основи корекційної педагогіки».

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчальної дисципліни є необхідним елементом ефективного формування компетентностей та включає вивчення і конспектування питань, що винесені на самостійне опрацювання, критичне осмислення основних термінів та понять за темами дисципліни, підготовка до доповідей, есе, виступів на практичних заняттях.

За кожною з тем передбачено вивчення теоретичних питань, що вимагає від здобувачів роботи не тільки над навчально-методичною літературою, а й над матеріалами періодичних видань та законодавчими і нормативними актами.

Мета СРС – сприяти усвідомленню та поглибленню в повному обсязі змісту навчальної дисципліни та формуванню у студентів самостійності опрацьовувати та аналізувати науково-методичні джерела, що є особистісною ознакою та важливим складником професійної майстерності майбутнього вчителя початкових класів.

Мета самостійної роботи – відповідним комплексом заходів забезпечити регулярну і ефективну самостійну роботу здобувачів над вивченням дисципліни «Основи корекційної педагогіки».

Завдання СРС – поглиблене вивчення тем, питань, винесених на самостійне опрацювання студентами, підготовка презентацій, написання повідомлень, анотацій, рефератів, відгуків, рецензій тощо.

Самостійна робота над навчальною дисципліною «Основи корекційної педагогіки» включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації;
- підготовка до виступу на практичних заняттях;
- опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей;
- підготовка та оформлення схем, таблиць, графіків, діаграм, мультимедійної продукції тощо.

Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи

Завдання, винесені на самостійне опрацювання студентами, полягають у вивченні визначених питань, підготовці презентацій, написанні повідомлень, анотацій, відгуків, рецензій, добір різних видів вправ з унаочненням тощо. Під час виконання самостійної роботи значну увагу необхідно приділяти засвоєнню рекомендованої основної та додаткової літератури. Важливо опрацювати першоджерела. Одним із засобів у засвоєнні знань є ґрунтовний аналіз науково-методичної літератури, який сприяє засвоєнню самостійно опрацьованого матеріалу. Застосування конспектування свідчить про значущість певних відомостей.

Зміст конспекту повинен сприяти:

- чіткому формулюванню тематики вивченого матеріалу;
- складанню плану засвоєного матеріалу та логічному членуванню на частини опрацьованого тексту ;
- розумінню місця самостійно опрацьованого матеріалу в контексті навчальної дисципліни;
- умінню виділяти головне у вивченому матеріалі;
- умінню наводити приклади для ілюстрації опрацьованої інформації відповідно до контексту виокремленої теми;
- систематизації знань;
- умінню самостійно використовувати сформовані знання, уміння і навички на практиці.

Робота з першоджерелами здійснюється з метою ґрунтовного опанування змісту запропонованої теми. Пошуково-аналітична робота студентів полягає у проведенні самостійного пошуку джерел науково-теоретичного й практичного характеру.

Тема. 1 Діти з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі.

Вид самостійної роботи :

1. Написати доповідь на одну з тем та підготувати мультимедійну презентацію:

1. Загальна характеристика особистісних особливостей дітей з ООП.
2. Чинники порушень (освітніх труднощів) в психічному розвитку.
3. Класифікація освітніх труднощів (порушень психічного розвитку).
4. Онтогенез та дизонтогенез. Сутність феномену порушення розвитку.
5. Структура порушення розвитку.
6. Механізми формування системних порушень в розвитку психіки.
7. Загальні та специфічні особливості порушень розвитку.
8. Компенсація, корекція та реабілітація як категорії корекційної педагогіки.
9. Депривація, як причина та наслідок порушення розвитку

2. Опрацювати (стислий план і конспект) монографії:

Колупасва А., Таранченко О. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі. Київ : Літера ЛЕД, 2019. 112 с.

Тема 2. Корекційна педагогіка як наука.

Вид самостійної роботи:

1. Розглянути за літературними джерелами наступні питання:

1. Передумови виникнення корекційної педагогіки як галузі науково педагогічного знання.
2. Принципи корекційної педагогіки: принцип раннього педагогічного втручання, принцип педагогічного оптимізму, принцип доступності та відкритості освіти, принцип інтегративного характеру освіти, принцип корекційно-компенсаторної спрямованості навчання. Міжпредметні зв'язки корекційної педагогіки.
3. Міжпредметні зв'язки корекційної педагогіки.
4. Корекція, її суть. Форми корекції. Корекція як педагогічне явище. Співвідношення корекції та навчання (виховання), специфіка їх складових (цільового, організаційного, змістового, методичного, результативного).
5. Компенсація: визначення, види, етапи. Рівні компенсації: біологічний, психологічний, соціальний. Декомпенсація. Псевдокомпенсація.
6. Реабілітація: визначення, види (медичний, психологічний, соціальний). Суть видів реабілітації. Етапи реабілітаційної роботи. Абілітація.
7. Соціалізація: суть, стадії. Адаптація як стадія соціалізації, її види.
8. Індивідуалізація, Інтеграція, трудова стадія. Післятрудова стадія.
9. Співвідношення адаптації та компенсації в процесі відновлення рівноваги між особою та середовищем.

Тема 3. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг.

Вид самостійної роботи:

1. Розглянути за літературними джерелами наступні питання:

1. Основні положення системи навчання та виховання дітей з ООП.
2. Структура і форми спеціальної освіти.
3. Типи закладів для дітей з особливими освітніми потребами (ООП).
4. Загальна характеристика принципів виховання дітей з ООП.
5. Особливості процесу навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП).
6. Діяльність інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ).

2. Підготувати доповідь та мультимедійну презентацію на одну з тем :

1. Запровадження інклюзивного навчання.
2. Основні підходи до надання освіти дітям з ООП.
3. Система спеціальної освіти в Україні.
4. Основні принципи, мета та завдання інклюзивної освіти.
5. Позитивні аспекти залучення дітей з особливими потребами до ЗЗСО.
6. Законодавчо-правові аспекти інклюзивної освіти.
7. Історія становлення ІРЦ. Структура та основні завдання діяльності ІРЦ.
8. Роль та відповідальність батьків, медичних працівників та вчителів у розвитку захворювань.
9. Роль соціальних умов у житті дитини з порушеннями у розвитку.

Тема 4. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з функціональними мовленнєвими труднощами.

Вид самостійної роботи :

1. Розглянути за літературними джерелами наступні питання:

1. Особливості формування словесно-логічного уявлення про оточуюче середовище.
2. Дислалія, дизартрія, порушення ритму, темпу і плавності мовлення, заїкання, порушення мовлення внаслідок зниження слуху.
3. Алалія та афазія.
4. Порушення письмового мовлення, дисграфія та дислексія.
5. Методика логопедичної роботи. Основні принципи логопедичної роботи.

2. Написати доповідь та підготувати мультимедійну презентацію на тему (одну на вибір).

1. Індивідуальний навчальний план. Розробка індивідуального навчального плану роботи з дітьми з ООП.
2. Індивідуальна програма розвитку ІПР дитини з ООП.

3. Реалізація індивідуального підходу в роботі з батьками.
4. Музикотерапія в системі корекції заїкання.
5. Роль казкотерапії в розвитку мовлення.

Тема 5. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП із навчальними труднощами.

Вид самостійної роботи :

1. Написати доповідь на тему:

1. Причини виникнення навчальних труднощів
2. Види затримки психічного розвитку.
3. Додаткові освітні послуги для дітей з ООП, які мають навчальні труднощі
4. Способи сприяння інтеграції дітей з особливими освітніми у шкільний колектив.
5. Технології адаптації освітнього середовища для дітей, які мають навчальні труднощі :
 - А) адаптації на рівні матеріалів;
 - Б) адаптація на рівні методів навчання;
 - В) адаптація на рівні оцінки.

2. Опрацювати (стислий план і конспект) методичних рекомендацій:

Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.

Тема 6. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП із інтелектуальними труднощами

1. Розглянути за літературними джерелами наступні питання:

1. Особливості психічного розвитку дітей із інтелектуальними труднощами.
2. Навчання та виховання дітей із інтелектуальними труднощами.
3. Сучасні психолого-педагогічні класифікації дітей з інтелектуальними труднощами.

2.Різноманітні індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проєкт, відеозапис тощо):

1. Розробіть фрагмент уроку з використанням додаткових послуг відповідно до ООП (для дітей із інтелектуальними труднощами).
2. Підготуйте фрагмент уроку з диференційованим навчанням в інклюзивному класі на основі педагогіки співробітництва для дітей із інтелектуальними труднощами.

3. Підготувати приклади комплексу вправ для зняття втоми під час навчання на уроці для дітей з інтелектуальними труднощами.

Тема 7. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з фізичними та моторними труднощами.

Вид самостійної роботи :

1.Різноманітні індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проєкт, відеозапис тощо):

1. Розробити корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей з порушеннями опорно-рухової системи в умовах інтегрованого навчання.
2. Запропонувати способи сприяння інтеграції дітей з особливими освітніми потребами у шкільний колектив.

2.Написати есе (методичні рекомендації для педагогів) на тему (одну на вибір):

1. Використання піскової терапії у освітньому процесі початкової школи з дітьми, які мають моторні труднощі.
2. Застосування арт-терапії в початковій школі з дітьми , які мають фізичні труднощі.
3. Арт-терапія нетрадиційними техніками малювання з дітьми, які мають моторні труднощі.

Тема 8. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з ООП з функціональними слуховими труднощами.

Вид самостійної роботи :

1.Різноманітні індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проєкт, відеозапис тощо):

1. Скласти психолого-педагогічну характеристику на дитину з функціональними слуховими труднощами.
2. Запропонувати способи сприяння інтеграції дітей з особливими освітніми потребами у шкільний колектив.
3. Шляхи та засоби компенсації функціональних слухових труднощів.

3. Підготуйте есе на тему:

1. Уроджене та набуте порушення слуху, глухота. Глухонімота.
2. Особливості психічного розвитку дітей з функціональними слуховими труднощами.
3. Особливості орієнтувальної реакції у осіб з функціональними слуховими труднощами.

4. Особливості процесу формування сенсорного досвіду.

Тема 9. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з функціональними зоровими труднощами.

Вид самостійної роботи :

1.Різноманітні індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проєкт, відеозапис тощо) :

1. Скласти психолого-педагогічну характеристику на дитину з функціональними зоровими труднощами.
2. Запропонувати способи сприяння інтеграції дітей з особливими освітніми у шкільний колектив.
3. Описати критичні ситуації, що зустрічаються в роботі з дітьми з функціональними зоровими труднощами.
4. Перегляд та аналіз уроку у школі за участю асистента вчителя.

2. Підготуйте есе на тему:

1. Особливості процесу формування сенсорного досвіду.
2. Зміни емоційно-вольової сфери у дітей з функціональними зоровими труднощами.
3. Шляхи та засоби компенсації функціональних труднощів.
4. Методи та способи використання слухового, рухового, шкірного та інших аналізаторів у дітей з функціональними зоровими труднощами.

Тема 10. Психолого-педагогічна допомога дітям з ООП з соціоадаптаційними труднощами.

Вид самостійної роботи :

1.Написати доповідь та підготувати мультимедійну презентацію на тему:

1. Поняття про девіантну поведінку.
2. Соціально-психологічна характеристика видів девіантної поведінки.
3. Біологічні, соціальні та психологічні детермінанти відхилень у поведінці.

2. Розглянути за літературними джерелами наступні питання:

1. Корекційно-педагогічна допомога дітям з раннім дитячим аутизмом.
2. Комунікативна спрямованість роботи з розвитку мовлення дитини з аутизмом.
3. Методи подолання негативізму агресії фобій у аутичних дітей.
4. Терапія аутизму, та методики роботи при РДА.
5. Розробка методики роботи в напрямку коригування мови дітей з РДА.

Тема 11. Психолого-педагогічна корекція соціоадаптаційних труднощів у поведінці дітей.

Вид самостійної роботи :

1. Написати доповідь на одну з тем та підготувати мультимедійну презентацію:

1. Корекційно-педагогічна допомога дітям з порушеннями емоційно-вольової сфери.
2. Навчання та виховання гіперактивних дітей.
3. Страх та тривожність у молодших школярів. Тривожність у стані конфлікту.
5. Фрустрація. Депресія. Стан афекту (викликається страхом або пригніченим настроєм).
6. Особливості педагогічно корекції важковиховуваності.
7. Поняття про девіантну поведінку.
8. Соціально-психологічна характеристика видів девіантної поведінки.
9. Біологічні, соціальні та психологічні детермінанти порушень у поведінці.

5. Система оцінювання та вимоги

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою Університету, чотирибальною шкалою (5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»), і шкалою оцінок ЄКТС. На поточний контроль відводиться 60 балів, на підсумковий контроль (**екзамен**) – 40 балів.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань

Виконання модульних контрольних робіт, завдань самостійної роботи та індивідуальних завдань є обов'язковим. До їх виконання допускаються всі студенти. Студент, який не виконав поточних завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, отримує 0 балів / не отримує жодного балу. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати шляхом виконання у визначений термін завдань, передбачених програмою.

Оцінювання поточної успішності студентів на окремих навчальних заняттях та за виконання завдань самостійної роботи визначається диференційовано, відповідно до рівня складності завдань. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;

- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань

Виконання модульних контрольних робіт, завдань самостійної роботи та індивідуальних завдань є обов'язковим. До їх виконання допускаються всі студенти. Студент, який не виконав поточних завдань, не підготувався до практичних, семінарських, отримує 0 балів / не отримує жодного балу. Поточну заборгованість, пов'язану з непередготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати шляхом виконання у визначений термін завдань, передбачених програмою.

Студенти, які за результатами поточного контролю набрали менше 20 балів, вважаються такими, що мають академічну заборгованість, ліквідація якої є обов'язковою. Студенти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, допускаються до заліку.

6. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних заняттях:

1. Завданням **поточного контролю** є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу шляхом усного та письмового опитування, аналіз виконання завдань індивідуальної та самостійної роботи, умінь самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту, написання есе та анотацій, здатності публічно, письмово чи в електронному форматі представляти певний матеріал та ін.

Критеріями оцінювання у ході поточного контролю є:

а) під час поточної аудиторної роботи на лекційних та семінарських заняттях:

- активна участь у дискусіях та пропонуваніх формах роботи на лекційних та семінарських заняттях;

- доповнення та запитання на лекційних та семінарських заняттях.

б) при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мовлення;
- впевненість, емоційність та аргументованість;
- використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань, інтернет-ресурсів тощо);

- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

в) при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, систематичність, логічна послідовність;
- підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки, різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

г) при виконанні завдань для самостійної та індивідуальної роботи:

- повнота виконання завдання;
- творчість та самостійність виконання.

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів під час аудиторних занять

Теоретична підготовленість перевіряється і оцінюється за результатами усної або письмової відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми. Усна відповідь здобувача (до 5 балів)

5 балів отримують здобувачі, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

4 бали отримують здобувачі, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу;

3 бали отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки;

2 бали отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;

1 бал отримують здобувачі, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Доповнення відповіді:

1 бал – отримують здобувачі, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми;

0,5 балів отримують здобувачі, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку.

«**Кейс-завдання**» – розробка практичних проблемних ситуацій-кейсів, пов'язаних з конкретними подіями, рядом подій.

2 бали - структура відповідає вимогам, операційні дії коректні, встановлені причинні зв'язки.

1,5 бали - структура відповідає вимогам частково (відсутній 1 елемент), операційні дії коректні частково (1-2 зауваження), встановлені причинні зв'язки частково (1-2 зауваження).

1 бал - структура відповідає вимогам частково (відсутні 2-3 елемента), операційні дії коректні частково (3-4 зауваження), встановлені причинні зв'язки частково (3 та більше зауважень).

0,5 балів - структура не відповідає вимогам, операційні дії не коректні, не встановлені причинні зв'язки.

Тестування за допомогою закритих питань: тест містить 4 питання. Оцінка правильної відповіді на кожен з них 1 бал, оцінка неправильної відповіді - 0 балів. Кожне питання має кілька передбачуваних відповідей, одна з яких правильна. Оцінка за допомогою тесту з відкритими питаннями або завданнями (Казусами). Якщо оцінка проводиться одним завданням (максимум 2 бали), критерієм оцінки будуть:

1,5-2,0 балів. Відповідь повна, термінологія збережена, здобувач володіє основною і додатковою літературою, помилок немає. Казус бездоганно вирішене, міркування на високому рівні.

1,0-1,5 балів. Відповідь повна, хоча коротка, термінологічно правильна, немає істотних недоліків. Здобувач добре володіє програмовим матеріалом; володіє основною літературою, судження правильні.

0,5-1 балів Відповідь неповна. Термінологія визначена з помилками. Здобувач володіє програмовим матеріалом, але є недоліки. Судження фрагментарні.

0,1-0,5 балів. Відповідь з помилками и не використана спеціальна термінологія. Відповідь по суті є невірною. Передано лише окремі фрагменти відповідного матеріалу питання. 0 балів. Відповідь не відповідає питанням або зовсім не дана.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів

Оцінювання самостійної роботи здобувачів ВО, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при змістовому модульному контролі. Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи здобувача ВО залежить від її обсягу і значимості, але не більше 10 балів.

Ці бали додаються до суми балів, набраних здобувачем ВО за поточну навчальну діяльність.

Самостійна робота «Конспект» – письмовий текст, що передає зміст основного джерела інформації систематизовано, коротко, логічно, зв'язно. В «Конспект» може бути включено план, виписки, літературні джерела, тези.

3 бали - конспект відповідає плану, відображені основні положення, надані висновки, викладення ясне та лаконічне.

2 бали - конспект частково відповідає плану, має не більше 2 зауважень, відображені основні положення, але не надані висновки, викладення має не більше 2 зауважень.

1 бал - конспект частково відповідає плану, має 3 та більше зауважень, основні положення відображені частково, висновки надані частково, викладення має не більше 3 зауважень.

0,5 балів - конспект не відповідає плану, основні положення не відображені, висновки не надані, викладення має 4 та більше зауважень.

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену робочою програмою.

Головна мета есе – це творче викладення здобувачем на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання:

2 бали - представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на теоретичному рівні, в зв'язках і з обґрунтуваннями, з коректним використанням педагогічних термінів і понять в контексті відповіді; надана аргументація своєї думки з опорою на факти суспільного життя або особистий соціальний досвід.

1 бал - не представлена власна точка зору (позиція, відношення) при розкритті проблеми, проблема розкрита на побутовому рівні; аргументація своєї думки слабо пов'язана з розкриттям проблеми.

0 балів – робота не здана.

Доповідь та мультимедійна презентація (до 10 балів):

9-10 балів - виконано всі вимоги до написання і захисту доповіді: позначена проблема і обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему, яка розглядається логічно сформульована власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішньому оформленню, надані правильні відповіді на додаткові питання;

7-8 балів - основні вимоги до доповіді та її захист виконані, але при цьому допущені недоліки, зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутня логічна послідовність в судженнях; не витриманий обсяг доповіді; є упущення в оформленні; на додаткові питання при захисті дані неповні відповіді;

4-6 балів - тема висвітлена лише частково; допущені фактичні помилки в змісті доповіді або при відповіді на додаткові питання; під час захисту відсутній висновок;

1-3 бали - тема доповіді не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувача

Критерії оцінки 9-10 за самостійну роботу присвоюються здобувачу ВО, якщо він ретельно виконує всі завдання самостійної роботи, демонструє знання і розуміння вивченого матеріалу

7-8 балів - здобувач ВО недостатньо повністю виконує завдання самостійної роботи

5-6 балів- здобувач ВО важко відтворює навчальний матеріал

3-4 бали- здобувач ВО недбало виконує завдання самостійної роботи, має недостатні знання і засвоєння вивченого матеріалу

1-2 балів- здобувач ВО виконує завдання самостійної роботи з грубими помилками

0 здобувач ВО не виконує завдання самостійної роботи

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
68-74	задовільно	
60-67		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): студент виявляє міцні, глибокі і системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички, досягнення педагогічної науки; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): студент виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати і систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «3» («задовільно») (75–81): студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі і осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності і послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити певні, але неконкретні і неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (67–74): студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити і викласти свою думку.

Оцінка Е «2» («задовільно») (60–66): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях.

Оцінка FХ «2» («незадовільно») (35–59): (з можливістю повторного складання: з обов'язковим повторним курсом) – не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань в практичних ситуаціях.

Академічна доброчесність

При вивченні навчальної дисципліни «Основи корекційної педагогіки» здобувач ВО повинен знати, що її викладання ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності здобувачами ВО передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

7. Перелік питань /завдань для підсумкового контролю

1. Дайте визначення поняття «дитина з особливими освітніми потребами»
Відповідь обґрунтуйте.
2. Охарактеризуйте закономірності розвитку мовлення в онтогенезі.
3. Окресліть сутність організації і зміст корекційно-розвиваючого навчання дітей з навчальними труднощами.
4. У чому полягає внесок Л. С. Виготського у дефектологію?
5. Назвіть причини, які призводять до функціональних мовленнєвих труднощів у дітей.
6. Охарактеризуйте сучасні погляди на проблеми дітей з функціональними зоровими труднощами.
7. Назвіть основні категорії освітніх труднощів у дітей з особливими освітніми потребами.
8. Назвіть сучасні класифікації порушень мовлення.
9. Назвіть та обґрунтуйте шляхи профілактики і корекції функціональних зорових труднощів у дітей.
10. Охарактеризуйте причини порушень у дітей з особливими освітніми потребами.
11. Опишіть особливості розвитку дітей із функціональними мовленнєвими труднощами.

12. Поясніть сутність корекційної спрямованості як основного принципу організації навчання дітей з особливими освітніми потребами.
13. Обґрунтуйте категорії освітніх труднощів у дітей з особливими освітніми потребами. Означте рівні підтримки.
14. Означте психолого-педагогічну характеристику дітей з функціональними мовленнєвими труднощами.
15. У чому полягають особливості роботи вчителя закладу загальної середньої освіти із дітьми, що потребують логопедичної допомоги?
16. Охарактеризуйте особливості навчання і виховання дітей з ООП з функціональними мовленнєвими труднощами.
17. Означте психолого-педагогічну характеристику дітей із навчальними труднощами. У чому полягають особливості навчання і виховання дітей із навчальними труднощами у інклюзивних класах?
18. Обґрунтуйте необхідність знань про дітей з особливими освітніми потребами для вчителя закладу загальної середньої освіти.
19. Охарактеризуйте порушення зору як психолого-педагогічну проблему. Означте класифікацію порушень зорової функції та причини їхнього виникнення.
20. Дайте визначення корекційної педагогіки. Назвіть завдання корекційної педагогіки.
21. Обґрунтуйте класифікацію функціональних мовленнєвих порушень у дітей молодшого шкільного віку. Які умови виховання дитини слід створити у сім'ї, щоб не допустити порушень мовлення?
22. Розкрийте сутність, етіологію та патогенез порушень опорно-рухової системи.
23. На які галузі поділяється корекційна педагогіка? Охарактеризуйте зв'язок корекційної педагогіки з іншими науками.
24. Розкрийте поняття навчальні труднощі у дітей як психолого-педагогічної проблеми.
25. У чому полягає корекційна спрямованість навчання дітей з функціональними зоровими труднощами?
26. Якими є перспективи розвитку вітчизняної корекційної педагогіки?
27. Поясніть причини виникнення навчальних труднощів у дітей з ООП.
28. Назвіть сучасні психолого-педагогічні класифікації інтелектуальних освітніх труднощів у дітей молодшого шкільного віку.
29. Розкрийте сутність основних понять корекційної педагогіки.
30. Якою є роль вчителя закладу загальної середньої освіти у виявленні та подоланні навчальних труднощів у дітей молодшого шкільного віку?
31. Означте психолого-педагогічну характеристику дітей з фізичними та моторними труднощами (порушеннями опорно-рухової системи.)
32. Обґрунтуйте необхідність вивчення корекційної педагогіки та інклюзивного навчання майбутніми вчителями закладів загальної середньої системи освіти.
33. Охарактеризуйте навчальні труднощі у дітей з ООП.
34. Назвіть корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей, які мають фізичні і моторні труднощі (порушеннями опорно-рухової системи) в умовах інтегрованого навчання.

35. Охарактеризуйте принципи, покладені в основу організації спеціальних закладів для дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку.
36. Узагальніть структуру спеціальної освіти.
37. Означте психолого-педагогічну характеристику дітей з інтелектуальними труднощами. Назвіть корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу у навчанні дітей з інтелектуальними труднощами.
38. У чому полягають причини виникнення та класифікація порушень слухової функції. Перерахуйте шляхи профілактики і корекції порушення слуху.
39. У чому полягають особливості роботи вчителя закладу загальної середньої освіти із дітьми, що мають навчальні труднощі?
40. Проаналізуйте специфічні особливості вивчення та організації навчання і корекційної роботи з дітьми, що мають соціоадаптаційні труднощі (порушення емоційно-вольової сфери).
41. Визначте мету різних типів закладів для дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку, і шляхи її реалізації.
42. Охарактеризуйте психолого-педагогічні особливості дітей з функціональними слуховими труднощами .
43. Дайте характеристику різних видів соціоадаптаційних труднощів (порушень емоційно-вольової сфери) у дітей молодшого шкільного віку.
44. Означте основні ознаки аутизму. Відповідь обґрунтуйте.
45. Які умови виховання дитини слід створити у сім'ї, щоб не допустити навчальних труднощів у дітей ?
46. Охарактеризуйте соціоадаптаційні поведінкові труднощі (демонстративність, негативізм, емансипація, істерика; гіперактивність, імпульсивність.)
47. Розкрийте поняття інклюзії та інклюзивної освіти.
48. Що таке органічні та функціональні паралічі?
49. Охарактеризуйте соціоадаптаційні особистісні освітні труднощі у дітей молодшого шкільного віку (прояви девіантної поведінки, важковиховуваність).
50. Означте особливості психічного розвитку дітей з функціональними слуховими труднощами.
51. Схарактеризуйте фізичні освітні труднощі у дітей з ООП.
52. Схарактеризуйте соціоадаптаційні комунікативні труднощі у дітей молодшого шкільного віку.
53. Що спільного і відмінного між інтеграцією та інклюзією? Які умови слід забезпечити для реалізації інтегрованого та інклюзивного навчання?
54. Схарактеризуйте види фізичних та моторних труднощів у дітей молодшого шкільного віку(порушень опорно-рухового апарату.)
55. Які порушення зору спостерігаються у дітей з ООП найчастіше?
56. Яку користь дасть інтегроване та інклюзивне навчання дітям з особливими освітніми потребами та їхнім здоровим одноліткам?
57. Охарактеризуйте поняття аутизму та вкажіть на причини його виникнення.
58. Якою є роль вчителя початкових класів, психолога у реалізації інтегрованого та інклюзивного навчання?
59. Назвіть заклади, у яких можуть навчатися діти, які мають фізичні та моторні труднощі.

60. Яку роботу слід провести вчителю із батьками здорових дітей для забезпечення інтеграції та інклюзії?
61. Опишіть корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей, які мають фізичні та моторні труднощі (порушеннями опорно-рухової системи) у процесі їхнього навчання.
62. Порівняйте ознаки психопатії та неврозу. Відповідь обґрунтуйте.
63. Означте шляхи профілактики і корекції функціональних зорових труднощів. Вкажіть на особливості організації допомоги учням з функціональними зоровими труднощами в умовах закладу загальної середньої освіти.
64. Визначте роль слуху в розвитку дитини. Відповідь обґрунтуйте.
65. Охарактеризуйте особливості соціоадаптаційних труднощів (при ранньому дитячому аутизмі).
66. Як впливає порушення слуху на розвиток мовлення в дитячому віці?
67. Обґрунтуйте шляхи виховної роботи дітей з соціоадаптаційними освітніми труднощами (з порушеннями емоційно-вольової сфери), спрямовані на розвиток самосвідомості.
68. Обґрунтуйте взаємозв'язок навчання, виховання, розвитку і корекції стосовно дітей з ООП.
69. Назвіть причини порушень слуху?
70. Схарактеризуйте організацію корекційної роботи з дітьми, що мають соціоадаптаційні освітні труднощі (порушення емоційно-вольової сфери).
71. Назвіть принципи відбору дітей у заклади корекційної освіти? Охарактеризуйте функції ІРЦ?
72. Дайте визначення понять «глухота», «зниження слуху», «пізньооглухлість».
73. Обґрунтуйте психолого-педагогічну класифікацію порушення мовлення.
74. Обґрунтуйте сутність, етіологію та класифікацію затримки психічного розвитку.
75. Як зниження слуху відображається на засвоєнні учнем навчальних програм?
76. Назвіть причини виникнення раннього дитячого аутизму.
77. Корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей із навчальними труднощами в умовах інтегрованого навчання
78. Що повинен зробити вчитель початкової школи з метою надання допомоги дитині з функціональними слуховими труднощами?
79. Які фактори враховуються при визначенні для дитини з функціональними слуховими труднощами типу навчального закладу?
80. Визначте напрями корекційної роботи при соціоадаптаційних освітніх труднощах у дітей (демонстративність, негативізм, емансипація, істерика).
81. У чому полягає корекційна спрямованість навчання дітей, які мають функціональні слухові труднощі ?
82. Охарактеризуйте порушення зору як психолого-педагогічну проблему.
83. Визначте напрями корекційної роботи при соціоадаптаційних освітніх труднощах (торпідні, гальмівні діти).
84. Розкрийте зміст поняття «девіантна поведінка». Назвіть біологічні чинники формування девіантної поведінки.
85. Розкрийте психологічні механізми формування девіантної поведінки.
86. Визначіть особливості педагогічно корекції важковиховуваності.

8.РЕКОМЕДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / Т. Бут; пер. з англ. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с.
2. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2017. 392 с.
3. Колупаєва А., Таранченко О. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі. Київ : Літера ЛЕД, 2019. 112 с.
4. Колупаєва А., Таранченко О. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі : навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.
5. Корекційна педагогіка : навч. посібник / О. Ф. Кисла. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.
6. Мартинчук О.В., Маруненко І.М., Луцько К.В. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с.
7. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, 2016. 164 с.
8. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП : навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
9. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
10. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник / упоряд. Н. А. Сидоренко. Київ : РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с.
11. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта : навч. посібн. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.
12. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Додаткова:

1. Асистент учителя в інклюзивному класі : навч.-метод. посіб. / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Дитина з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі (педагогам інклюзивних шкіл) : методичні рекомендації / уклад. І. А. Бугайова та ін.; за ред. О. В. Юдіної. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. 48 с.
3. Інклюзивна освіта від А до Я : poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с.
4. Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат : Матеріали І Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 8 квітня 2021 р.) / Упор. Удич З.І. Тернопіль : ТНПУ, 2021. 228 с.
5. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії : курс лекцій. Видавництво «Слово», 2017. 272 с.
6. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів : навчально-методичний посібник / за заг. ред. М.А. Порошенко та ін., Київ, 2018. 252 с.
7. Сургова С. Ю. Основи інклюзії : метод. вказівки. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. Вип. 324. 24 с.
8. Теорія і практика інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / за ред. Бондар К.М., 2-ге вид., доп. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.
9. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі : навчально-наочний посіб. / Укладач Скрипник Т. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с.
10. Універсальний дизайн в освіті : посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.
11. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів : «Новий світ – 2000», 2020. 264 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library (дата звернення 27.06.2023)
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення 27.06.2023)
3. Інклюзивна освіта. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>
4. URL: <http://www.history.org.ua/>
5. URL: <http://www.history.org.ua/?litera&askAbout=journal>
6. URL: <http://www.encyclopedia.com/>
7. URL: <http://www.historians.in.ua/>

УДК 378.091.214.18:376(072)

З-18

Зобенько Н.А. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Основи корекційної педагогіки». Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2023. 68 с.

У методичних рекомендаціях викладені основні концептуальні засади корекційної педагогіки, особливості і закономірності розвитку різних категорій дітей з особливими освітніми потребами, сучасні тенденції організації педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами в умовах закладів загальної середньої освіти, диференційовані та індивідуальні механізми, прийоми корекційного навчання і виховання кожної із категорій дітей; запропоновано розподіл матеріалу навчальної дисципліни «Основи корекційної педагогіки», зміст лекційних, практичних занять з курсу, запитання для самоконтролю, завдання для самостійної роботи. Запропонований зміст методичних рекомендацій підготовлений для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта».

Методичні рекомендації

Автор Наталія Зобенько

«Основи корекційної педагогіки»

для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта»

УДК 378.091.214.18:376(072)

З-18

© ЧНУ ім.Б.Хмельницького,2023

© Наталія Зобенько,2023